

Muutokset LOPS2021 lukuvuotta 25-26 varten – koonti

Tässä liitteessä on esitetty paikalliseen LOPS2021-dokumenttiin tehdyt muutokset ja lisäykset verrattuna edelliseen hyväksyntään kesältä 2023.

Muutokset	1
Lisäykset	2
Oppimisen tuki ja erityisopetus.....	2
Paikallinen tarkennus.....	2
Opintojaksot (koulukohtaiset).....	4
Retkeilykurssi (GE7) - koulukohtainen opintojakso.....	4
Juutalaisvainojen kurssi (HI9) - koulukohtainen opintojakso.....	5
Vanhojen tanssit (LI15) - koulukohtainen opintojakso.....	5
Turvakurssi (MK8) - koulukohtainen opintojakso.....	6
Saksan opinnot.....	6
Linjaopinnot Hyrylän toimipisteessä.....	6
Hyrylän toimipisteen kuvataidelinja.....	6
Hyrylän toimipisteen musiikkilinja.....	6
Hyrylän toimipisteen urheilulinja.....	6
Linjakuvaukset.....	6
Kuvataide.....	6
Musiikki.....	7
Liikunta.....	10

Muutokset

- **Yhtenäistetty koulukohtaisten opintojaksojen arviointi** muotoon: “Arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H”.
- **Kielten abikurssien kuvaus yhtenäistetty:** “Kurssilla harjoitellaan yo-kirjoituksiin sekä sanastoa että rakenteita, mutta myös vastaustekniikkaa. Vahvistetaan opittuja taitoja ja hiotaan kieltä kuuntelu-, kirjoitus- ja tekstinymmärtämistehtävien avulla.”
- **LI4-opintojaksosta poistettu paikallinen tarkennus**, joka viittasi vanhojen tansseihin (ks. lisäykset LI15)
- **Päivitetty koulukohtaisen YH9-opintojakson kuvaus:** “Oman talouden hallinta, suunnittelu ja säästäminen ovat tärkeitä jokaisen kansalaisen perustaitoja. Kurssi tukee myös muita yhteiskuntaopin opintoja. Opintojakson kesto on 1,5 vuotta ja kurssiryhmän tapaamisia on keskimäärin kerran kuussa. Kurssilla opitaan mm. oman talouden hoidosta, säästämisen ja sijoittamisen aloittamisesta, rahasto- ja osakesijoittamisesta, vastuullisesta sijoittamisesta, verotuksesta ja treidaamisesta. Kurssilla harjoitellaan myös sijoitussuunnitelman tekemistä. Lisäksi teemme vierailuja

tai otamme vastaan vierailijoita. Vierailuihin liittyvät kohtuulliset maksut peritään opiskelijoilta. Kurssin aikana sijoittamista on voinut harjoitella lukion hyväntekeväisyysalkulla v. 2024-2025. Salkun on määräaikaisesti lahjoittanut käyttöömmme pörssilistausyhtiö, Nasdaq oy, suomalaisen "Nuorten yrittäjyys ja talous"-järjestön kautta. Salkun mahdolliset tuotot lahjoitetaan opiskelijoiden valitsemalle hyväntekeväisyysjärjestölle. On muistettava, että kaikkeen sijoitustoimintaan liittyy taloudellisia riskejä. Sijoituspäätökset tulee tehdä oman tietotaidon mukaisesti. Opettaja ei anna kurssilla suoria sijoitusneuvoja. Tällaisissa tarpeissa tulee kääntyä asiantuntijan puoleen.

- Irrotettu opintojakso MAA8MAA9 omiksi opintojaksoikseen (käytännön tekniset syyt).
- Irrotettu opintojakso MAB6MAB7 omiksi opintojaksoikseen (käytännön tekniset syyt).
- Täsmennetty OP3 ja OP4 opintopistemäärät: riippuvat työkokemuksen laajuudesta
- Yhtenäistetty lyhenteet Primuksen OPS-puun ja LOPS:n välillä: TO vaihdettu MK. Ei sisältömuutoksia.
- Poistettu ratsastuslinja.

Lisäykset

Oppimisen tuki ja erityisopetus

Lisätty paikallinen tarkennus kohtaan 4.2.4 (Oppimisen tuki ja erityisopetus, paikallisesti päätettävät asiat)

Paikallinen tarkennus

Tukitoimista, erityisopetuksesta ja niitä koskevista oikeuksista tiedottaminen opiskelijoille ja huoltajille

- Tieto tukitoimista ja erityisopetuksesta löytyy opinto-oppaasta, aloituspäivän ryhmänohjaus- ja huoltajailtamamateriaalista ja Wilman tiedotteesta.
- Aineenopettaja, ryhmänohjaaja tai erityisopettaja käy asian henkilökohtaisesti läpi tukea tarvitsevan opiskelijan kanssa.

Tukitoimien ja erityisopetuksen tarpeen arviointi

- Tarpeen arviointia tehdään mm. lukiseulan, toisessa oppilaitoksessa tehtyjen asiakirjojen, erityis- ja aineenopettajien havaintojen, opintomenestyksen ja opiskelijan sekä huoltajien ja mahdollisten hoitotahojen antamien tietojen perusteella.

Tukitoimien ja erityisopetuksen kirjaaminen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan

- Henkilökohtainen opintosuunnitelma tehdään Wilmassa (entinen oppimissuunnitelma).
- Erityisjärjestelyt, jotka mainitaan kohdassa 4.2.3 kirjataan opintosuunnitelmaan.
- Annettu tuki ja erityisopetus kirjataan opiskelijan pyynnöstä opintosuunnitelmaan.
 - Mahdollisuudesta tehdä pyyntö tiedotetaan opiskelijoita.
 - Tieto opiskelijan tekemästä pyynnöstä kirjataan opintosuunnitelmaan.
- Kaikki yksilökohtaisesti tai pienryhmässä annettu tukiopetus merkitään Wilmaan tukitoimena, mutta niitä ei automaattisesti lisätä henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan.

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteuttaminen

- Aineenopettajat ovat päävastuussa tukiopetuksen suunnittelusta ja toteuttamisesta.
- Osana moduuleja OPO1 ja TVT1 opetetaan opiskelutaitoja.
- Aineenopettajat yhteistyössä erityisopettajien kanssa huolehtivat riittävästä opiskelustrategioiden opettamisesta opiskelijoille.
- Erityisopettaja voi antaa tukea muun oppimisen tuen rinnalla. Tukea voidaan antaa samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai yksilötyönä.
- Erityisopetusta annetaan opiskelijalle, jolle on tehty erityisopetuksen päätös. Erityisopetus on pitkäkestoisempaa, säännöllisempää ja suunnitelmallisempaa kuin erityisopettajan antama tuki. Erityisopetusta antaa erityisopettaja ja sen suunnittelusta ja arvioinnista vastaavat yhteistyössä erityisopettaja ja aineenopettaja.

Tuen ja erityisopetuksen toteutumisen seuranta ja arviointi

- Tuen ja erityisopetuksen toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti, mutta vähintään kerran lukuvuodessa. Seurantaa ja arviointia tekevät aineenopettajat, ryhmänohjaaja ja erityisopettajat, jotka ovat tukea antaneet ja suunnitelleet.
- Seurannan ja arvioinnin yhteydessä päivitetään henkilökohtainen opintosuunnitelma, jos sellainen on.

Erityisopetuksen päätös

- Päätös voidaan tehdä opiskelijalle, jolle on annettu jo muita tukitoimia, mutta ne eivät ole tarpeeseen nähden olleet riittäviä, ja jolla on todennettu oppimisvaikeus tai niihin rinnastuva muu syy.
- Erityisopetuspäätös voidaan tehdä kahta reittiä:
 - koulun ehdotuksesta huoltajia ja opiskelijaa kuullen tai
 - täysi-ikäisen opiskelijan tai alaikäisen opiskelijan huoltajan hakemuksesta

- Wilmassa on hakemuslomake erityisopetuksen päätöstä varten.
- Hallintopäätöksen tekee lukion rehtori tai apulaisrehtori.

Opiskelijan ja huoltajan kuuleminen erityisopetuksen päätöksessä

- Kuuleminen tehdään hakemuslomakkeen avulla.

Opintojaksot (koulukohtaiset)

Retkeilykurssi (GE7) - koulukohtainen opintojakso

Paikallinen lisäys tavoitteille

- Luontoliikunnan perustietoja ja -taitoja.
- Turvallinen retkeily
- Fyysisen ja psyykkisen kestävyys harjaantuminen
- Luontoelämykset
- Luonnon kunnioitus ja luontotietous.
- Yhteistyötaidot.

Opintojakson arviointi

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

- yrittäminen ja aktiivisuus
- aloitteellisuus, omista ja yhteisistä asioista huolenpito
- yhteistyö muiden kanssa
- retkeilyn perustiedot ja -taidot
- turvallisuus
- vaeltaminen ja suunnistaminen
- riittävä retkiruokailu
- yö rauhassa leväten

Toteutus:

- 1) Oppitunteja käytetään retken suunnitteluun ja perustietojen ja -taitojen kartuttamiseen
- 2) Yön yli vaellus kävellen n. 6-8 km /pv valitussa luontokohteessa ja retkiyöpyminen teltoissa.

Työtavat: Yhdessä tekemällä ja toisilta oppimalla!

Kohtuulliset matkakulut voidaan periä opiskelijalta.

Juutalaisvainojen kurssi (HI9) - koulukohtainen opintojakso

Kuvaus ja tavoitteet:

Opintojakson tavoitteena on käsitellä yleisesti kansanmurhiin liittyvää historiallista ulottuvuutta, holokaustin historiallista kontekstia, juutalaisvainoja sekä totalitaristisen yhteiskunnan suhdetta yksilöön. Lisäksi harjoitetaan toisen maailmansodan sekä sen jälkeisiin kokonaisuuksiin ja tapahtumiin liittyvää lähdekriittisyyttä kokemuksellisesti.

Opintojakso sisältää tehtäviä, jotka liittyvät holokaustiin, videoanalyysin tekemisen sekä esitelmän yhdestä tapahtuneesta kansanmurhasta. Tehtäviin kuuluu myös opiskelijan kirjoittama motivaatiokirje, jossa osoitetaan kiinnostus ja sitoutuminen teemoihin ja tavoitteisiin.

Oppituntien lisäksi tehdään matka Krakovaan, jossa vierailaan esimerkiksi Auschwitz-Birkenaun keskitysleireillä 1 - 2 sekä Schindlerin emalitehtaalla. Puolassa käydään myös synagogassa sekä muilla historiallisilla alueilla. **Matka on opiskelijoille omakustanteinen.**

Opintojakso arvioidaan S/H-merkinnällä. Laajuus on 2 op, ja matkaan lähtevät saavat toiminnallisesta oppimisesta yhteensä 4 op.

Vanhojen tanssit (LI15) - koulukohtainen opintojakso

Huomautus: aiemmin vanhojen tanssit on suoritettu opintojaksossa LI4 (valtakunnallinen moduuli).

Vanhojentanssit

Opintojakso tähtää Vanhojen päivänä juhlatansseissa esitettävien tanssien opetteluun. Olleellinen osa on myös sosiaalisten taitojen, hyvien käytösten sekä juhlakäyttäytymisen harjoittelu.

Tavoitteet:

- opiskelija tutustuu erilaisiin vanhoihin tansseihin
- opiskelija osallistuu Vanhojen päivän tanssiesityksiin
- opiskelija tuntee tanssi- ja seurustelukulttuuriin liittyviä käytösten
- opiskelijan yhteistoimintataidot kehittyvät

Sisällöt

- erilaisia vanhoja sekä uudempia tansseja vuosittain vaihtelevan ohjelman mukaan

- tanssikulttuuriin liittyvät keskeiset käyttäytymissäännöt
- Vanhojen tanssien juhlatilaisuuksien järjestäminen

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson laajuus on 2 opintopistettä.

Turvakurssi (MK8) - koulukohtainen opintojakso

Kurssi suoritetaan yhteistyössä maanpuolustusjärjestöjen kanssa. Kurssin laajuus on 2 op.
Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä S/H.

Saksan opinnot

Lisätty saksaa abeille: SAB29 ja SAB311.

Lisätty SAB310 ja SAB311, jotka vastaavat valtakunnallisia opintojaksoja B2-kielen puolelta: SAB27 ja SAB28.

Linjaopinnot Hyrylän toimipisteessä

Hyrylän toimipisteen kuvataidelinja

Lisätty kuvaukset linjaopinnoista (dokumentin lopussa)

Hyrylän toimipisteen musiikkilinja

Lisätty kuvaukset linjaopinnoista:

Hyrylän toimipisteen urheilulinja

Lisätty kuvaukset linjaopinnoista:

Linjakuvaukset

Kuvataide

1 vuosi

KU1 omat kuvat, jaetut kulttuurit 2op - yleisopetuksen kanssa

KU2 ympäristön tilat ja ilmiöt 2 op - yleisopetuksen kanssa JA / TAI

KU11 valo- ja nykytaide 1 op - yleisopetuksen kanssa

Kuvataidelinja

Opintojakso koostuu seuraavista osa-alueista:

Orientoituminen kuvataideopintoihin

- Opiskelija tutustuu oppimisympäristöön, keskeisiin työtapoihin ja välineistöön.
- Opiskelijaryhmään tutustuminen
- Omien opiskelutavoitteiden luominen
- Opintojakso sisältää mahdollisesti myös muualle tehtäviä vierailuja.
- Yhteisiä tehtäviä musiikin linjan opiskelijoiden kanssa

Irrotteluja

- Opiskelija pääsee harjoittamaan tavoitteellista, pitkäjänteistä ja kiireetöntä työskentelyä
- Opiskelijalla on mahdollisuus toteuttaa suurempikokoisiakin töitä ja produktioita
- Perinteisen kuvailmaisun ohella tutustutaan mm. nyky- ja tilataiteeseen ja sovelletaan tätä omassa työskentelyssä
- Rohkaistaan myös irrotteluun taiteen tekemisessä ja uusien ilmaisutapojen kokeiluissa
- Opiskelija saa itsevarmuutta ja rohkeutta toteuttaa itseään
- Mahdollisuus saada omia töitään esille Monion taidenäyttelytilaan
- Opintojakso sisältää mahdollisesti myös muualle tehtäviä vierailuja ja taidenäyttelykäyntejä

Taideprojekti

- Musiikki- ja kuvataidelinjalaiset suunnittelevat ja toteuttavat yhteistyössä monitaiteellisen projektin

2. vuosi

KU3 2op

KU4 2op

KU11 1op

Kuvataidelinja 2 5op

Musiikki

-Mu1 2op.

nro-arviointi

-Mu2 2op.

nro-arviointi

-Äänitekniikka1 1 op. palkkien ulkopuolella, erilaisten tapahtumien järjestäminen ja laitteisiin ja äänitekniikkaan tutustuminen work shop-toteutus
hyv.

-Musiikkilinja 1 5 op.

hyv.

Opintojakso koostuu seuraavista osa-alueista:

1. Orientoituminen musiikkiopintoihin 1

- Opiskelija tutustuu oppimisympäristöön, keskeisiin työtapoihin ja välineistöön.
- Opiskelijaryhmään tutustuminen
- Omien opiskelutavoitteiden luominen
- Opintojakso sisältää mahdollisesti myös muualle tehtäviä vierailuja ja konserttikäyntejä.

2. Yhteismusisointi 1

Yhdessä opiskelijaryhmän kanssa tutustutaan erilaisiin musiikin ilmaisukeinoihin yhteismusisoinnissa opiskelijoiden omien paino- ja tavoitealuiden mukaan.

Opintojakso sisältää erilaisia esiintymisiä ja monipuolista luovaa musiikillista toimintaa.

3. Taideprojekti 1

Musiikki- ja kuvataidelinjan opiskelijat suunnittelevat ja toteuttavat yhteistyössä monitaiteellisen projektin.

-Valinnaisia opintoja

2. Vuosi väh. 10 op.

-Mu 3 2 op.

nro-arviointi

-Mu 4 2 op.

nro-arviointi

-Äänitekniikka 2 1 op.

work shop, musiikkitekologiaan ja äänentoistojärjestelmiin perehtyminen, erilaisten tapahtumien äänentoistosta vastaaminen.

hyv.

-Musiikkilinja 2 5 op.

Opintojakso sisältää seuraavat osiot:

1. Yhteismusisointi

Yhdessä opiskelijaryhmän kanssa vahvistetaan erilaisten musiikin ilmaisukeinojen harjoittelemista yhteismusisoinnissa opiskelijoiden omien paino- ja tavoitealuiden mukaan. Opintojakso sisältää erilaisia esiintymisiä ja mahdollisia vierailuja.

2. Musiikin luova tuottaminen / Taideprojekti

Opiskelijat toteuttavat taiteellisen yhteistyöprojektin, jossa käytetään monipuolisesti luovaa musiikillista ilmaisua.

-Äänitekniikka 2 1 op.

work shop, musiikkitekologiaan ja äänentoistojärjestelmiin perehtyminen, erilaisten tapahtumien äänentoistosta vastaaminen

hyv.

-Valinnaisia opintoja

3. Vuosi

-Musiikin lukiodiplomi 2 op.

nro

-Valinnaisia opintoja

Valinnaisia musiikkiopintoja:

-Äänitekniikka 1-2, yhteensä 2 opintopistettä

hyv.

Kaikille opiskelijoille avoin kurssi.

Opiskelija tutustuu tapahtumien järjestämiseen vaadittavien äänentoistolaitteiden käyttämiseen ja asentamiseen sekä miksaamisen perusteisiin. Opetus tapahtuu work shop-muodossa ja periodimaisesti lukujärjestyksen ulkopuolella. Opiskelija tutustuu myös musiikkiteknologiaan/ äänittämisen periaatteisiin.

-Esiintyjätiimi 0-4 op/lukuvuosi

hyv.

-Musiikkiopiston instrumenttiopinnot

hyv.

-Musiikkiopiston teoriaopinnot

hyv.

-Musiikkiopiston kuoro tai orkesteri

hyv.

-Bändikurssi 2 op.

hyv.

Kurssilla soitetaan/lauletaan monipuolisesti bändimusiikkia opiskelijoiden kiinnostuksen kohteiden mukaisilla instrumenteilla ja ohjelmistolla.

-Kuoro/lauluyhtye 2 op.

hyv.

Kurssilla tutustutaan oman äänenkäytön mahdollisuuksiin, ja harjoitellaan monipuolisesti erilaista lauluohjelmistoa. Kurssilla tutustutaan eri tyyliseen yksi- ja moniääniseen lauluohjelmistoon.

-Musiikin luova tuottaminen 2 op.

hyv.

Opiskelijat tutustuvat erilaisiin tapoihin lähestyä luovaa musiikin tuottamista laulaen, soittaen, notaation tai musiikkiteknologian avulla.

-Pianokurssi 2 op.

hyv.

Pianonsoiton perustekniikkaan ja erilaisiin vapaan säestyksen kuvioihin tutustumista.

Ryhmän koko Max.10 hlö.

-Kitarakurssi 2 op.

hyv.

Kitaransoiton tavallisimmat soinnut ja säestystapoja erilaisten kappaleiden komppaamiseen.

-Musikaalikurssi 2 op.

hyv.

Musikaalin harjoittaminen ja esittäminen.

Liikunta

Tavoitteet

- Lukion urheilulinjan tavoitteena on tarjota motivoituneille nuorille urheilijoille laadukkaita lukio-opiskelun sekä urheiluvalmennuksen yhdistämisen mahdollisuudet.
- Urheiluvalmennus tukee urheilijan yksilöllistä kehittymistä harjoittelun kaikilla osa-alueilla.
- Opiskelija ymmärtää systemaattisen harjoittelun periaatteet ja sitoutuu määrätietoiseen harjoitteluun.
- Opiskelija omaksuu urheilullisen elämäntavan ja oikeat elämänhallinnan taidot, jota kautta hän ymmärtää harjoittelun, levon ja ravinnon merkityksen omassa kehittämisessään.
- Urheiluvalmennus luo kannustavan ja kehitysmuotoisen ilmapiirin, jossa opiskelijan motivaatio urheiluun kasvaa ja luodaan perusta kehitymiselle urheilijana.

Liikunnan linjaopintojen laajuus on maksimissaan 10 opintopistettä lukuvuodessa, yhteensä siis maksimissaan 30 opintopistettä lukion aikana. Laajuus määräytyy suoritettujen opintojen mukaisesti.

Urheiluvalmennus toteutetaan kahtena viikoittaisena aamuharjoituksena läpi lukuvuoden. Opintoihin sisältyy urheilupsykologian opintojakso (2op). Lisäksi pidetään teorialunteja ravinnosta, levosta, harjoittelusta ym.

Yleisvalmennusryhmän valmennuksesta vastaavat lukion liikunnanopettajat yhteistyössä lähialueen ammattilaisten kanssa. Painopistelajeissa (jääkiekko ja jalkapallo) valmennus on seurojen (KJT Haukat ja PKKU) vastuulla.

Painopistelajien urheilijat osallistuvat lisäksi ennalta sovittuihin kaikille urheiluvalmennettaville suunnattuihin aamuvalmennuksiin.

Urheilulinjan toimintatapa kannustaa jatkuvaan itsensä kehittämiseen, yhdessä tekemiseen ja yhteisöllisyyteen reilun pelin hengessä. Urheilijoiden kokonaisuormitus ja päivärytmi pyritään toteuttamaan siten, että ne mahdollistavat kehittymisen urheilijana. Urheilulinja tekee aktiivisesti yhteistyötä alueellisella tasolla urheilun eri ammattilaisten ja urheiluseurojen kanssa.

